

**การศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้
5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครรายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ***
**THE STUDY OF CREATIVE THINKING SKILL USING 5 STEPS LEARNING
PROCESS WITH DRAMATICS IN S 31101 SOCIAL STUDIES OF TENTH
GRADE STUDENTS RONGKHAM SCHOOL**

กิตตินันท์ วงษ์แสง¹, อังคณา ตุงคะสมิต²
Kittinan Wongsadaeng¹, Angkana Tungkasamit²
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น^{1,2}
Faculty of Education, Khon Khaen University^{1,2}
Email : kittinan.wo@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา 3) ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคอีสาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สังคมมนุษย์ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบอัตนัยมีลักษณะเป็นสถานการณ์ มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 4) แบบสอบถามวัดเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร มีคะแนนทักษะการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อน

เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17

คำสำคัญ : ทักษะการคิดสร้างสรรค์; กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น; การแสดงละคร

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the creative thinking skill of tenth grade students in Rongkham School who have learned by using a 5 STEPs learning process with dramatics in social studies subject S31101 2) to study learning achievements of tenth grade students in Rongkham School who have learned by using a 5 STEPs learning process with dramatics in social studies subject S31101 3) to study the attitudes of tenth grade students in Rongkham School in the management of learning using a 5 STEPs learning process with dramatics in social studies subject S31101. The sample group consisted of the 40 students in grade 10 at Rongkham School, Rong Kham District, Kalasin Province, under the Secondary Educational Service Area Office Kalasin, who were studying in the first semester of academic year 2021. This research was a Quasi Experimental Research using One Group Pretest – Posttest Design. The instruments for the study included 1) 5 lesson plans using a 5 STEPs learning process with dramatics in unit 4 Human Society within 12 hours of learning activities, under the Social Studies, Religion and Culture Department. 2) a creative thinking skills test, which is a subjective test about situations, 20 points 3) The 4-choice multiple choice achievement test in 30 items 4) a questionnaire on attitudes of the students towards organizing learning management using a 5 STEPs learning process with dramatics in 20 questions that are rating scale 5-level.

The research finding were as follow: 1) The students who have learned by using a 5 STEPs learning process with dramatics have a creative thinking skills posttest mean score was higher than the pretest mean score with statistically significantly at the level of .01 2) The students who have learned by using a 5 STEPs learning process with dramatics have a learning achievement posttest mean score was higher than the pretest mean score with statistically significantly at the level of .01 3) The students in tenth grade have an attitude towards learning management by 5 STEPs learning process with dramatics at a high level with a total mean score of 4.22 and a standard deviation of 0.17.

Keywords : Creative thinking skills; 5 STEPs learning process; Dramatics

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

โลกในศตวรรษที่ 21 ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลง และเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ผู้คนในสังคมต้องเผชิญกับข้อมูลข่าวสารที่จะต้องวิเคราะห์ พร้อมทั้งมีการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ในสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สภาพการณ์ของการ แข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในขณะที่เดียวกันตลาดแรงงานก็ต้องการคนที่มีความรู้ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ มีทักษะการทำงาน พร้อมทั้งจะเรียนรู้และทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การจัดการศึกษาจะต้องพัฒนาคนไทย สร้างและเตรียมเยาวชนของชาติยุคใหม่ เข้าสู่โลกศตวรรษที่ 21 เพื่อพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถดำรงตนให้อยู่รอดได้ ในกระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

จากการที่ผู้วิจัยสังเกต และสัมภาษณ์ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรื่องคำ พบว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังพบปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งนักเรียน ไม่กล้าคิด ไม่กล้าแสดงออก ไม่สามารถคิดหาคำตอบได้หลากหลายรูปแบบ และ คล่องแคล่วรวดเร็ว ในเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ที่กำหนดให้เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งยังขาดความริเริ่มในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ในรายวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีเนื้อหาจำนวนมากครูผู้สอนเน้นการสอนด้วยการให้จำมากกว่าการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม ๆ ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนเกิดความเบื่อหน่ายที่จะเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความมุ่งหวังของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของ ผู้เรียน ให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้และตัดสินใจแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมจิตสาธารณะโดยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ตอบแทนสังคม มีลักษณะสำคัญ คือ 1) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งยึดหลักการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน และมุ่งการพัฒนาความสามารถ พื้นฐานที่จำเป็นของผู้เรียน ในด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยอาศัยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ 2 ทฤษฎี คือ (1) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และ (2) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน 2) มีการพัฒนาความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นของผู้เรียน 3 ด้าน คือด้าน ภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนด จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความสามารถพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย และเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) คือความสามารถ ด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558)

การใช้กระบวนการทางละครตลอดจนการนำเอาความรู้ในการสร้างสรรค์ละครมาปรับใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนหรือเป็นเทคนิคการสอนจะช่วยให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงในการทำงานและการพัฒนาตัวเองจากการทำงานกลุ่มกับเพื่อน มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนเน้นทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกและผจญภัย พัฒนาการคิดสร้างสรรค์และแสดงออกร่วมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน (พรรัตน์ ดำรุง, 2547) ผู้วิจัยยังพบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนร่องคำได้นำนักเรียนเข้าร่วมการประกวด และได้รับรางวัลจากการประกวดละครประวัติศาสตร์ และละครคุณธรรม ในกิจกรรมมหกรรมความสามารถทางศิลปหัตถกรรม วิชาการ และเทคโนโลยีของนักเรียน และการแข่งขันอื่นๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศหลายครั้ง นักเรียนโรงเรียนร่องคำจึงให้ความสนใจในการแสดงละครเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการที่ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา พบว่านักเรียนมีความต้องการได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีความสนุกสนานไม่น่าเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับ รัชยา วีรการต์ (2561) กล่าวว่าการศึกษาศิลปะการละครรวมไปถึงการสร้างละครและการจัดเสนอละครจะนำไปสู่การพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ความรู้จากการทำงานละคร เน้นการฝึกฝนอย่างเข้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียน การใช้ละครเป็นสื่อการเรียนรู้หัวข้อหรือประเด็นทางสังคมที่ใช้แพร่หลาย ในกิจกรรมละครที่เกิดขึ้นและสัมพันธ์กับโรงเรียนและผู้ชมในโรงเรียน เพื่อสื่อสารข้อมูลทางสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือการสอนหรือเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่เป็นเยาวชน

จากการศึกษาเอกสารข้อมูลและปัญหาที่กล่าวไว้ข้างต้นพบว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์อย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและแสดงออกซึ่งศักยภาพด้านการแสดง ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการนำกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา เรื่องสังคมมนุษย์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน พัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นตลอดจนเป็นผู้ใช้ความรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและก่อประโยชน์ให้กับสังคม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา

2.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นใจในตนเอง มีความกล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

3.2 เป็นการพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนอย่างหลากหลายทั้งด้านการคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมถึงความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.3 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบการทดลองขั้นต้น โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) เพื่อศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ คือ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สังคมมนุษย์ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ มีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สังคมมนุษย์ ซึ่งเป็นแบบอัตนัยมีลักษณะเป็นสถานการณ์ มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.30 – 0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.30 – 0.90 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 3) แบบสอบถามวัดเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วยข้อความเชิงบวก และข้อความเชิงลบ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.84 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ จากแบบทดสอบวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน หลังจากนั้นนำมาทดสอบสมมติฐานด้วยการหาการหาค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย t-test (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) 2. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น

(5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป หลังจากนั้นนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

5. ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ โดยดำเนินการวิจัยแบบการทดลองขั้นต้น โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดสร้างสรรค์

การทดสอบ	จำนวน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	40	20	8.78	1.59	24.91*
หลังเรียน	40	20	14.93	1.99	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร มีคะแนนทักษะการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการทดสอบก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดสร้างสรรค์เฉลี่ย เท่ากับ 8.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.59 การทดสอบหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดสร้างสรรค์เฉลี่ย เท่ากับ 14.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.99

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การทดสอบ	จำนวน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	40	20	12.48	1.91	18.37*
หลังเรียน	40	20	22.05	2.93	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง การทดสอบก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 12.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.91 การทดสอบหลังเรียน นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ย เท่ากับ 22.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.93 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร

เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 5 แผนแล้ว ทำการ ทดสอบวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวัดเจตคติของผู้เรียนที่มี ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครด้วยแบบสอบถาม วัดเจตคติของผู้เรียน จำนวน 20 ข้อ มีคะแนนประเมิน 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วยข้อ คำถามเชิงบวก และข้อคำถามเชิงลบ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์จากการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร มีคะแนน ทักษะการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจาก กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) เป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานเป็น การเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองและด้วยตนเองของผู้เรียน ผู้เรียนได้มีโอกาส สร้าง ความคิด และนำความคิดของตนไปสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยอาศัยสื่อที่เหมาะสมทำให้ความคิดนั้น ออกเป็นรูปธรรมชัดเจน (ประยูร ไทยธานี, 2556) การใช้กระบวนการทางละครตลอดจนการนำเอา ความรู้ในการสร้างสรรค์ละครมาปรับใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนจะช่วยให้เด็กได้มี ประสบการณ์ตรงในการทำงานและการพัฒนาตัวเองจากการทำงานกลุ่มกับเพื่อน ใช้กระบวนการคิด ที่สร้างสรรค์ของตนเองในการรังสรรค์ชิ้นงาน มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน เน้นทำให้ผู้เรียนมี ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกฝึกฝนการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์และแสดงออกร่วมกับเพื่อน ในวัยเดียวกัน (พรัตน์ ดำรุง, 2547) โดยผู้วิจัยนั้นได้นำเทคนิคการแสดงละครเข้ามาผนวกกับการ จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในขั้นที่ 1 การเรียนรู้ตั้งคำถาม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การแสดงละครที่ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการ คิดเพื่อตั้งประเด็นคำถามขั้นที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ เป็นกระบวนการค้นหาแหล่งข้อมูล ต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของคำถามที่นักเรียนได้ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร เป็น กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนร่วมกันนำองค์ความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นเรื่องราวเพื่อที่จะเป็นการ สื่อสารในประเด็นที่นักเรียนสนใจให้กับผู้ชม การเรียนรู้ที่จะนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ วิพากษ์วิจารณ์ โดยมีครูผู้สอนสมาชิกในห้องเรียนร่วมกันเสนอแนวทางในการพัฒนาละครให้มีความ น่าสนใจ และนำเสนอองค์ความรู้ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และขั้นที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม คือ การที่นักเรียนนำละครที่ตนเองสร้างขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน

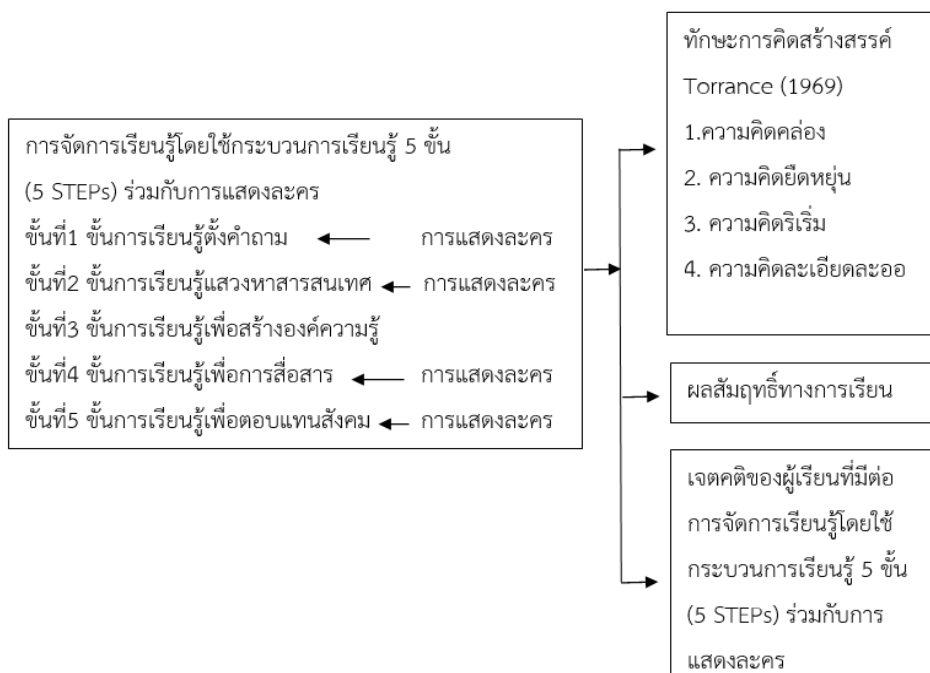
ของนักเรียนเอง ซึ่งจากกระบวนการดังกล่าวจะเห็นได้ถึงการส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมจากกระบวนการการคิด สร้างสรรค์ผลงานด้วยความตั้งใจ เหมาะสมต่อวัยของนักเรียนดังที่ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2558) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดแรงจูงใจในใฝ่สัมฤทธิ์ และเด็กสามารถนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาสังคม สร้างผลงาน สร้างนวัตกรรม เพื่อนำไปบริการสังคม เผยแพร่ต่อชุมชนต่อสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ ช่วยพันธ์, อารี สาริปา, สุพัฒน์ บุตรดี (2560) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น เมื่อเทียบกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชยา วีรการณ (2561) ได้ทำการศึกษา กระบวนการสร้างสรรค์ละครเวทีเพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้านการเมือง การปกครองเมืองสงขลาของเยาวชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กระบวนการละครช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี

6.2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการแสดงละคร เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความมุ่งหวังของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของ ผู้เรียน ให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้และตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ดังที่ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2558) กล่าวไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสื่อความหมายข้อมูลแบบต่าง ๆ การแปลผล จนถึงการสรุปผล หรือการสร้างคำอธิบาย เป็นการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งเป็นแก่นความรู้ประเภท 1. ข้อเท็จจริง 2. ค่านิยม 3. มโนทัศน์ 4. หลักการ 5. กฎ 6. ทฤษฎี ทั้งยังสามารถนำเสนอความรู้ด้วยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นที่น่าสนใจ เป็นการนำเสนอด้วยวาจากระบวนการคิดและการให้เหตุผลของผู้เรียน สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น และสอดคล้องกับ ปิ่นนรา บัวอิน (2556) กล่าวไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนตามหลักการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีลักษณะเป็นการจัดการเรียนรู้ตามบริบทและธรรมชาติของวิชา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามที่คาดหวัง การนำเทคนิคการแสดงละครมาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ พรรรัตน์ ดำรุง (2547) กล่าวว่า การละครจะส่งเสริมความจำ เพราะการที่เด็กได้กระทำด้วยตนเองจะช่วยให้เกิดความจำได้ดีที่สุด ทั้งยังเป็นการกระตุ้นจินตนาการและการใช้ความคิดเพราะละครจะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสแสดง เช่น การแสดงบทบาทสมมติ จะช่วยให้เด็กได้คิด ได้จินตนาการ ได้พัฒนาสมองและ สติปัญญา และเป็นการเปิดโอกาสให้ค้นพบความสามารถต่างๆ ที่ไม่เคยรู้มาก่อน การที่ครูให้ เด็กแสดงออก ครูสามารถค้นพบสิ่งต่างๆ ในตัวเด็กได้และได้เปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบ

ความสามารถต่างๆ ที่ไม่เคยได้รู้มาก่อน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พงศธร จันเจียวใช้ (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับทาง รายวิชา ส31102 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับทาง รายวิชา ส31102 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 ของจำนวนนักเรียน ทั้งหมด 34 คน และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 73.03 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณมัย ยิงนอก (2564) ซึ่งได้ทำการศึกษาศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่องทรัพยากรธรณี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่องทรัพยากรธรณี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร รายวิชา ส 31101 สังคมศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17 จากการสังเกตของผู้วิจัยในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร ผู้เรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรมในทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร เป็นการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ แปลกใหม่ และสนุกสนานสำหรับนักเรียน ทั้งยังเป็นการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงเป็นการส่งเสริมการกล้าแสดงออก ค้นพบศักยภาพด้านการแสดงของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา ที่แต่เดิมนั้น ผู้เรียนมักมีเจตคติว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่น่าเบื่อ ไม่มีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และนลินี บำเรอราช (2560) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการพูดโดยการแสดงละครของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจฬาลงกรณ์ เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการพูดโดยใช้การแสดงละคร อยู่ในระดับดีเนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงละครก่อให้เกิดบรรยากาศที่สนุกสนานนักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลาภายใต้บรรยากาศที่คล้ายกับชีวิตประจำวันที่นักศึกษาได้สัมผัสจริง โดยที่ครูเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ และคอยให้ความช่วยเหลือเท่านั้น

7. องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครรายวิชา ส 31101 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ

จากภาพที่ 1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละคร หมายถึง รูปแบบการวิจัยที่ผู้วิจัยนำขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) มาร่วมกับการแสดงละครเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนได้เข้าใจกระบวนการคิดสร้างสรรค์ อย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเรียนรู้ตั้งคำถาม คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้การแสดงละครที่ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดเพื่อตั้งประเด็นคำถามที่นักเรียนมีความต้องการที่จะหาคำตอบ

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้แนวทางในการแสดงละครมาใช้เพื่อเป็นการกำหนดภาระหน้าที่ของนักเรียนในการแสวงหาแหล่งข้อมูลตามที่นักเรียนได้รับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนอภิปราย และหาข้อสรุปของกลุ่มเพื่อเป็นการสรุป องค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร คือ กระบวนการที่นักเรียนร่วมกันนำองค์ความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นเรื่องราวเพื่อที่จะเป็นการสื่อสารในประเด็นที่นักเรียนสนใจให้กับผู้ชม การเรียนรู้ที่จะนำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิพากษ์วิจารณ์ โดยที่ครูผู้สอน และสมาชิกในห้องเรียนร่วมกันเสนอแนวทางในการพัฒนาละครให้มีความน่าสนใจ และนำเสนอองค์ความรู้ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ขั้นที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม คือ กระบวนการที่นักเรียนนำละครที่ตนเองสร้างขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในโรงเรียนและในชุมชนของนักเรียน

ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความคิดคล่อง 2) ความคิดยืดหยุ่น 3) ความคิดริเริ่ม และ 4) ความคิดละเอียดลออ ทั้งยังพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้การแสดงละคร เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านต่างๆได้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครครูผู้สอนควรติดตามและให้ความช่วยเหลือ แนะนำนักเรียนบางกลุ่มที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และปฏิบัติได้ทันเพื่อน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.1.2 ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรคำนึงถึงเรื่องเวลา เนื้อหาสาระและจำนวนนักเรียน ภายในห้องเรียน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน ต้องคอยให้คำแนะนำแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ถ้าเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สั้นและนักเรียนมีจำนวนมากจะทำให้ครูผู้สอนดูแลได้ไม่ทั่วถึง

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ร่วมกับการแสดงละครมาใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นอื่น ๆ

8.3.2 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ไปใช้ใช้เทคนิคการสอนอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านต่างๆของนักเรียน

9. บรรณานุกรม

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2550). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กทม. : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- ประยุทธ์ ไทยธานี. (2556). การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปิ่นนรา บัวอิน. (2558). ความสามารถในการด้านการคำนวณ. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2564. จาก <http://203.172.238.228/plan/km1/?name=research&file=readresearch&id=36>
- พงศธร จันเจียวใช้. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับทาง รายวิชา ส 31102 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พรรัตน์ ดำรุง. (2547). การละครสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรฤทธิ ยิ่งนอก. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่องทรัพยากรธรณี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญพักตร์ ช่วยพันธ์, อารี สารีปา, สุพัฒน์ บุตรดี. (2560). ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 17(2). 163-173.
- รัชยา วีรการต์. (2561). กระบวนการสร้างสรรค์ละครเวทีเพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้านการเมืองการปกครองเมืองสงขลาสำหรับเยาวชน. สงขลา : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และณลินี บำเรอราช.(2557).การศึกษาผลสัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการพูดโดยการแสดงละครของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจำปาศักดิ์. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.